

ธรรมโอวาท

หลวงปู่พุทธ ฐานิโย

เรียนกรรมฐานเพื่ออะไร

ถ้าจะเทียบจิตของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านกับจิตของพวกเรา จิตของพวกเรานั้นมันเหมือนยุ่งตีกันเหมือนยุ่งชกกัน ยุ่งกันอยู่อย่างนั้น ไม่มีเวลาสงบ ยุ่งอยู่ตลอดเวลา

จิตของท่านผู้บริสุทธิ์เหมือนน้ำนิ่งที่ใสสะอาดเต็มที่แล้วนิ่ง แต่จิตที่บริสุทธิ์ไม่ได้เหมือนน้ำ เพราะจิตไม่ใช่วัตถุ แต่ก่อนก็เป็นจิต “สภายุง” ตีกันชกกันเหมือนจิตเราทุกคน จิตที่เป็นสภายุงชกกันต่อยกัน อยู่ตลอดเวลาวันจะมีกรรมการที่โหดมาตัดสิน มาแยกออกพันกันกับอารมณ์ต่างๆ อยู่ตลอดเวลา นักมวยขึ้นชกกันบนเวทีเขายังมีกรรมการแยกกรรมการตัดสิน แต่สภายิต สภายุงนี้ไม่มีใครแยกใคร ต้องต่างคนต่างสู้กันอยู่บนเวที

สภายุงหรือสภายุงไม่หยุดบนหัวใจ ไม่มีเวลาให้หน้าพักแรงบ้างเลย แม้ล้มลุกคลุกคลานเพราะถูกต่อยก็ยอมทนทุกข้ออยู่บนเวทีนั้นแหละ ไม่ทราบใครจะแยกใครหากจะมีผู้ไปแยกพอให้ได้หายใจบ้าง ก็ไม่ยอมให้แยกทำไมจึงไม่ยอมให้แยก? ก็ธรรมชาติที่กำลังตกอยู่ในสภาพ “สภามวยยุง” นี้ มันซุลมุนวุ่นวายด้วยความโลภ ความโกรธ ความลุ่มหลงมาก ไม่เห็นอะไรดีกว่าสิ่งเหล่านี้ มีสิ่งเหล่านี้เต็มหัวใจแล้ว ราว

กับจะเหาะเหินเดินฟ้าได้ เพลินกับมันจนไม่รู้จักเป็นจักตาย เหมือนไม่มี
 ปาชาภัยกับโลกเขาโน่นนะ มัวว่าแต่จะมั่งมีดีเด่นอยู่ตลอดเวลา ครูบา
 อาจารย์สั่งสอนไม่อยากฟัง อรรถธรรมไม่อยากอ่าน อ่านแต่ความโลภ โกรธ
 หลง วันยังค่ำเกิดเป็นวันเวลา เตรียมหาแต่ความรื่นเริงด้วยขำนั้นขำนี้
 ด้วยบทเพลงต่างๆ หลับและตื่น ในใจหมกมุ่นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ ความทุกข์
 นั้นยอมรับว่าทุกข์ แต่ไม่ยอมหาทางออกด้วยอุบายที่ชอบ ใจจึงเหมือน
 สกามวยไม่อยากให้ใครแยกออกจากสิ่งเหล่านี้ ปล่อยให้ตะลุมบอนกันไป
 แบบไม่มีจุดหมายปลายทาง เป็นอยู่อย่างนั้นทั้งวันทั้งคืน หลับตื่นลืมตา
 เต็มไปด้วยความอยากความทิวไทย ด้วยอำนาจแห่งความโลภ ความ
 โกรธ ความลุ่มหลงมกมาย รวากับจะตายกับโลกเขาไม่เป็นด้วยอำนาจ
 แห่งความโลภ

ความทุกข์ที่ได้รับเพราะสิ่งเหล่านี้ทำพิษจนหาที่เก็บไม่ได้ ทุกข์ถึง
 ขนาดน้ำตาาร่วงไปด้วยในบางครั้งก็ยังพนักกันอยู่ไม่ยอมหยุด ไม่ยอมให้
 ใครแยก คือ ไม่ยอมทวนระลึกเทียบบรรดเทียบธรรม เครื่องนำออกจาก
 ทุกข์ไม่ยอมเทียบเหตุเทียบผล ความผิดถูก ดีชั่วสุขทุกข์อย่างไรบ้างเลย
 ใจไม่ยอมคิดอ่านและเชื่อฟังสารคุณบุญบาปจากใครบ้างเลย นอกจาก
 ชูลมุนุ่นวายอยู่กับเรื่องของตัวเอง ไม่ชอบให้ใครไปยุ่ง ไม่ชอบให้ใคร
 ไปช่วยแยกช่วยเหลือ

ผู้สามารถแยกความทุกข์ของสัตว์ออกได้ด้วยอุบายที่ฉลาดแหลม
 ก็คือ พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ รองลงมาก็ได้แก่ครูอาจารย์ที่ท่านเชี่ยวชาญ

ทางด้านธรรมาปฏิบัติแต่ใจไม่ใคร่ชอบ ธรรมดาจิตใจสวามยุงนี้ มันไม่ค่อยชอบด้วยเหตุด้วยผลที่เป็นอรรถเป็นธรรม จึงหาความสุขไม่เจอ เมื่อยังอยู่อยู่ตราบใด ความสุขก็ไม่มีทางเกิดขึ้นได้ตราบนั้น ก็ปี ก็เดือน ใจก็เป็นดังสภาพที่เคยเป็น ยุ่งกันอยู่ตลอดเวลา อารมณ์ใดเกิดขึ้นก็คล้ายตามมัน เชื้อมันเสียทุกอย่าง เพราะไม่มีเหตุผลเป็นเครื่องทดสอบกันพอจะแยกแยะให้รู้ผิด รู้ถูก พอมีทางฝันกันบ้าง

ถ้าพูดถึงใจที่รักใคร่ในอรรถในธรรมอยู่แล้ว ก็มีทางฝันได้ ดังเราทั้งหลายประพฤติปฏิบัติกันอยู่เวลานี้ตามธรรมดาการปฏิบัติ การฝึกหัด ดัดแปลงตัวเองก็คือ การฝึก ทรมานจิตใจ การกดขี่บังคับจิตเพื่อไม่ให้พลิกแปลงไปในสิ่งที่ผิด อารมณ์ที่ผิด ก็ต้องเป็นการฝันและเป็นความลำบาก ที่เรียกว่าทำงานด้วยความทุกข์ลำบาก แต่ก็ฝันทำได้ เพราะเล็งเห็นคุณค่าของงานผู้อบรมธรรมย่อมเป็นผู้หนักแน่นทางเหตุผล เหตุผลว่าอย่างไรก็พยายามทำตามนั้น แม้จะยากลำบากก็ทนเพราะเชื่อเหตุเชื่อผล ได้แก่เชื่อธรรม

ผู้ไม่เชื่อธรรม ก็คือ ผู้ไม่เชื่อเหตุเชื่อผล ทำตามความชอบใจของตน และก็ความชอบใจเหล่านั้นแหละมันพาลงเหวลงบ่อ ให้จมดิ่งลงไปเรื่อยๆ จนหาทางฟื้นตัวไม่ได้ แต่ก็ไม่ยอมเห็นโทษ จึงเป็นความลำบากที่จะเจอความสุขความสบาย มนุษย์ที่ไม่มีชอบเขต เหตุผลมีมากเพียงไร ก็เท่ากับช่วยกันก่อให้เกิดความยุ่งเหยิงวุ่นวายมากเพียงนั้น

ถ้าตามกำเนิดและฐานะมนุษย์เราคืออยู่มาก เพราะมนุษย์เราฉลาด

ฉลาดหลายแง่ หลายมุมที่สัตว์ไม่เคยมีถ้าฉลาดตามมนุษยธรรม มนุษย์สามารถทำประโยชน์ให้แก่มนุษย์และสัตว์ได้มาก ไม่มีสัตว์จำพวกใดเป็นคู่แข่งได้ แต่นี่ไม่เป็นเช่นนั้นกลับตรงข้าม มนุษย์มีมากเท่าไรมันยกตนเป็นหนึ่งเสมอ เข้าข้างตัว เห็นแก่ตัวโดยอาศัยความฉลาดเข้าสนับสนุน รู้สึกไม่มีใครเกินมนุษย์ที่ไร้เหตุผลไปได้ เมื่อการเข้าข้างตัวมีมาก ก็เห็นคุณค่าของคนอื่นมีน้อย นอกจากจะเห็นคุณค่าของตัวเองเด่นๆ เท่านั้น ทั้งๆ ที่ต้องอาศัยเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน แต่คุณค่าทั้งหลายก็มาเข้าตัวเสียเองนั่นนะ มนุษย์อุบาทว์ ขาดคุณธรรมในใจ น่าคบ น่าตายใจด้วยไหม?

มนุษย์ที่เกิดความเดือดร้อนอยู่ทุกวันเวลา หรือแต่ไหนแต่ไรมาก็เพราะเหตุนี้เป็นส่วนใหญ่ที่ทำให้เป็นรวมแล้วก็เรื่องของกิเลส สิ่งสกปรกเป็นแนวหน้าพาให้ทำไม่ใช่เรื่องอื่นใด

ฉะนั้น ผู้ปฏิบัติธรรมจำต้องแยกระหว่าง **ธรรม** กับ **กิเลส** ออกจากเทียบเคียงคุณค่าสารคุณ เพื่อถือเอาประโยชน์และชำระโทษตามความจริง จะเป็นอย่างไรก็ต้องแยกละ ถ้าอยากเป็นมนุษย์ผู้ดีมีความสุขความสมหวัง

สมมติว่า “จิต” เป็นสภายุง เราก็พยายามแยกแยะจิตของเรา เฉพาะอย่างยิ่งระหว่าง **ขันธ** กับ **จิต** ที่เกิดความทุกข์ความลำบากในที่ใดจุดใด แต่ก่อนที่ไม่เคยพิจารณาขณะเป็นทุกข์ ไม่สบายกาย แต่ใจมักเกิดความเดือดร้อนขึ้นภายในเสมอ ทั้งที่ใจไม่ได้เป็นไข้เลย ที่ใจเป็นทุกข์ด้วยนั้น ก็เพราะปกติไม่ยอมให้เกิด ไม่ยอมให้มี ไม่ยอมให้เป็น แม้เป็นขึ้นก็อยากให้หาย ความอยากทั้งนี้ มันเป็นเรื่องของ “**ตัณหา**” คือ

